

32001L0115

17.1.2002

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

L 15/24

NÕUKOGU DIREKTIIV 2001/115/EÜ,**20. detsember 2001,****millega muudetakse direktiivi 77/388/EMÜ käibemaksu kohta arve esitamise tingimuste lihtsustamiseks, ajakohastamiseks ja ühtlustamiseks**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 93,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ⁽¹⁾võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust, ⁽²⁾võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Praegusi arve esitamise tingimusi, mis on loetletud 17. mail 1977 vastuvõetud kuuenda nõukogu direktiivi 77/388/EMÜ (kumuleeruvate käibemaksudega seotud liikmesriikide õigusnormide ühtlustamise kohta — ühine käibemaksusüsteem: ühtne maksubaas) ⁽⁴⁾ artikli 22 lõikes 3 selle artiklis 28h esitatud sõnastuses, on arvuliselt suhteliselt vähe, mistõttu enamik selliseid tingimusi jääb liikmesriikide määrata. Samas ei ole need tingimused enam asjakohased, pidades silmas uusi väljatöötatud arve koostamisviise ja -võtteid.

(2) Komisjoni aruandes siseturualaste õigusaktide lihtsustamise teise järgu kohta soovitati uurida, millised andmed tuleks arve koostamisel käibemaksu puhul esitada ja millised on elektrooniliste arvete esitamise seotud õiguslikud ja tehnilised nõuded.

(3) Nõukogus 1998. aasta juunis kokku tulnud majandus- ja rahandusministrid tõstsid esile asjaolu, et elektroonilise kaubanduse areng on tekitanud vajaduse luua õiguslik raamistik elektrooniliste arvete esitamisele, et maksuhaldurid saaksid ka edaspidi teostada järelevalvet.

(4) Seetõttu on siseturu nõuetekohase toimimise tagamiseks vaja koostada ühenduse tasandil ühtlustatud loend andmetest, mis peavad olema arvetele märgitud käibemaksu puhul, ning kehtestada teatavad ühised eeskirjad, mis käsitlevad elektrooniliste arvete esitamist ja arvete elektroonilist säilitamist ning ise arve koostamist ja allhankimist arvete esitamise osas.

(5) Lisaks sellele tuleks arveid säilitada kooskõlas tingimustega, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiivis 95/46/EÜ, mis käsitleb üksikisikute kaitset isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumist. ⁽⁵⁾

(6) Pärast käibemaksu käsitleva üleminekukorra kehtestamist 1993. aastal on Kreeka kasutanud artikli 22 lõike 1 punkti d osutatud ISO rahvusvahelise, kahetähelise tähist käsitleva standardiga nr 3166 ettenähtud eesliite GR asemel eesliidet EL. Arvestades kõikides liikmesriikides eesliite muutmise tagajärgi, on oluline kehtestada Kreeka suhtes erand, mis sätestab, et ISO standard ei kehti Kreekas.

(7) Seetõttu tuleks vastavalt muuta direktiivi 77/388/EMÜ,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Käesolevaga muudetakse direktiivi 77/388/EMÜ järgmiste artiklite kohaselt.

Artikkel 2

Artiklis 28h (millega asendatakse sama direktiivi artikkel 22) muudetakse artiklit 22 järgmiselt.

1. Lõike 1 punkti d täiendatakse järgmise lausega: "Kreeka Vabariik võib siiski kasutada eesliidet "EL".

2. Lõige 3 asendatakse järgmisega:

"3.a) Iga maksukohustuslane tagab, et kaupade või teenuste eest, mille ta on tarninud või osutanud mõnele muule maksukohustuslasele või mittemaksukohustuslikule juriidilisele isikule, esitab arve tema ise või tema klient või tema nimel ja huvides kolmas isik. Samuti tagab iga maksukohustuslane, et artikli 28b B osa punktis 1 osutatud kaubatarnete ja artikli 28c A osas sätestatud tingimustel tarnitud kaupade kohta esitab arve tema ise või tema klient või tema nimel ja huvides kolmas isik.

⁽¹⁾ EÜT C 96 E, 27.3.2001, lk 145.

⁽²⁾ Arvamus on esitatud 13. juunil 2001 (Euroopa Ühenduste Teatajas seni avaldamata).

⁽³⁾ EÜT C 193, 10.7.2001, lk 53.

⁽⁴⁾ EÜT L 145, 13.6.1977, lk 1. Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 2001/4/EÜ (EÜT L 22, 24.1.2001, lk 17).

⁽⁵⁾ EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31.

Samamoodi tagab iga maksukohustuslane, et iga ettemakse eest, mis on talle tehtud enne esimeses lõigus osutatud kaubatarnet, ja iga ettemakse eest, mille on talle teinud mõni muu maksukohustuslane või mittemaksukohustuslik juriidiline isik enne teenuste osutamise lõpulejõudmist, esitab arve tema ise või tema klient või tema nimel ja huvides kolmas isik.

Liikmesriigid võivad kehtestada maksukohustuslastele kohustuse esitada arve eelnevates lõikudes nimetatamata kaupade ja teenuste kohta, mille viimased on tarninud või osutanud nende territooriumil. Kui liikmesriigid seda teevad, võivad nad nende arvete kohta kehtestada punktides b, c ja d loetletutest vähem nõudeid.

Liikmesriigid võivad vabastada maksukohustuslased kohustusest esitada arve kaupade või teenuste kohta, mille viimased on tarninud või osutanud nende territooriumil ja mis on artikli 13, artikli 28 lõike 2 punkti a ja artikli 28 lõike 3 punkti b alusel maksust vabastatud, olenemata sellest, kes eelnevas järgus makstud maks tagastatakse.

Iga dokumenti või sõnumit, mis selgesõnaliselt ja ühemõtteliselt viitab esialgsele arvele ja muudab seda, käsitatakse arvena. Liikmesriigid, kelle territooriumil kaupu tarnitakse või teenuseid osutatakse, võivad lubada mõningaid kohustuslikke andmeid sellistest dokumentidest või sõnumitest välja jätta.

Liikmesriigid võivad kehtestada nende territooriumil kaupu ja teenuseid tarnivatele maksukohustuslastele arvete esitamise tähtaja.

Nende liikmesriikide kehtestatavatel tingimustel, kelle territooriumil kaupu tarnitakse või teenuseid osutatakse, võib mitme eri kauba- või teenusetarne kohta koostada koondarve.

Maksukohustuslase klient võib arve koostada kaupade või teenuste kohta, mille talle on tarninud või osutanud see maksukohustuslane, tingimusel et kaks osalist on selles enne kokku leppinud ja et on olemas kord, mille alusel kaupu tarniv või teenuseid osutav maksukohustuslane iga arve vastu võtab. Liikmesriigid, kelle territooriumil kaupu tarnitakse või teenuseid osutatakse, määravad kindlaks maksukohustuslase ja tema kliendi vahelise kokkuleppe ja vastuvõtmiskorra tingimused.

Liikmesriigid võivad seada nende territooriumil kaupu tarnivate või teenuseid osutavate maksukohustuslaste klientide sooritatavale arvete väljastamisele täiendavaid

tingimusi. Näiteks võivad nad nõuda, et sellised arved tuleb koostada maksukohustuslase nimel ja eest. Sellised tingimused peavad alati olema ühesugused, sõltumata kliendi asukohast.

Samuti võivad liikmesriigid kehtestada nende territooriumil kaupu tarnivatele või teenuseid osutavatele maksukohustuslastele eritingimusi juhtudeks, kui kolmas isik või klient, kes väljastab arveid, asub riigis, kellega puudub kokkulepe, mis käsitleks vastastikust abi, mis sarnaneb oma ulatuselt sellega, mis on sätestatud nõukogu 15. märtsi 1976. aasta direktiivis 76/308/EMÜ vastastikuse abi kohta teatavate lõivude, tollimaksude, maksude ja muude meetmetega seotud nõuete sissenõudmisel, (*) nõukogu 19. detsembri 1977. aasta direktiivis 77/799/EMÜ liikmesriikide pädevate asutuste vastastikust abi kohta otsese ja kaudse maksustamise valdkonnas, (**) ja nõukogu 27. jaanuari 1992. aasta määruses (EMÜ) nr 218/92 halduskoostöö kohta kaudse maksustamise (käibemaks) valdkonnas. (***)

- b) Ilma et see piiraks käesolevas direktiivis sätestatud erikorra kohaldamist, tuleb punkti a esimese, teise ja kolmanda lõigu kohaselt koostatud arvetel esitada seoses käibemaksuga üksnes järgmised andmed:

- arve kuupäev,
- järjenumbr, mis põhineb ühel või mitmel sarjal ja annab arvele kordumatu tunnuse,
- lõike 1 punktis c osutatud käibemaksukohustuslase registreerimisnumber, mille alusel maksukohustuslane tarnis kaupu või osutas teenuseid,
- kliendi lõike 1 punktis c osutatud käibemaksukohustuslasena registreerimise number, mille alusel talle kaupu tarniti või teenuseid osutati, juhul kui ta on kohustatud tasuma maksu talle tarnitud kaupade või osutatud teenuste eest või kui talle on tarnitud kaupu artikli 28c A osa kohaselt,
- maksukohustuslase ja tema kliendi täielik nimi ja aadress,
- tarnitud kaupade kogus ja laad või osutatud teenuste ulatus ja laad,
- kuupäev, mil kaupade tarnimine või teenuste osutamine toimus või lõpule jõudis, või kuupäev, mil tehti punkti a teises lõigus osutatud ettemakse, kui seda kuupäeva on võimalik kindlaks teha ja kui see erineb arve kuupäevast,

- iga maksumäära või -vabastuse puhul maksustatav summa, ühikuhind ilma maksuta ja võimalikud hinnaalandid, kui need ei sisaldu ühikuhinnas,
- kohaldatav käibemaksumäär,
- tasumisele kuuluv käibemaksusumma, välja arvatud juhul, kui kohaldatakse erikorda, mille puhul käesoleva direktiivi kohaselt seda teavet ei esitata,
- maksuvabastuse korral või juhul, kui klient kohustub maksu tasuma, viide käesoleva direktiivi asjakohastele sätetele, vastavatele siseriiklikele sätetele või märges, et tarne on maksuvaba või selle suhtes kohaldatakse tagasipööratud maksustamise korda,
- uute veovahendite ühendusesise tarne puhul artikli 28a lõikes 2 täpsustatud andmed,
- kasuminormi maksustamise korra kohaldamisel viide artiklile 26 või 26a, vastavatele siseriiklikele sätetele või märges, et kohaldatakse kõnealust korda,
- kui maksu tasumise eest vastutab maksuesindaja artikli 21 lõike 2 tähenduses, selle maksuesindaja lõike 1 punkti c kohase käibemaksukohustuslasena registreerimise number üheskoos tema täieliku nime ja aadressiga.

Liikmesriigid võivad nõuda, et nende territooriumil registreeritud ja seal kaupu tarnivad või teenuseid osutavad maksukohustuslased märgiksid oma kliendi lõike 1 punkti c kohase käibemaksukohustuslasena registreerimise numbril muudel kui esimese lõigu neljandas taandes osutatud juhtudel.

Liikmesriigid ei nõua arvete allkirjastamist.

Arvel esitatud summad võivad olla mis tahes vääringus, tingimusel et maksu summa on väljendatud selle liikmesriigi vääringus, kus tarnitakse kaupu või osutatakse teenuseid, rakendades artikli 11 C osa punktis 2 sätestatud ümberarvestusviisi.

Kui see on järelevalveks vajalik, võivad liikmesriigid nõuda, et nende territooriumil tarnitud kaupu või osutatud teenuseid käsitlevad arved ja nende territooriumil asuvate maksukohustuslaste saadud arved tõlgitaks nende riigikeelde.

- c) Punkti a kohaselt koostatud arved võib saata kas paberil või kliendi nõusolekul elektrooniliselt.

Liikmesriigid võtavad elektrooniliselt saadetud arved vastu tingimusel, et nende päritolu õigsus ja sisu terviklikkus on tagatud:

- täiustatud elektroonilise allkirja abil elektrooniliste allkirjadega seotud ühenduse üldpõhimõtteid käsitleva Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 1999. aasta direktiivi 1999/93/EÜ (****) artikli 2 punkti 2 tähenduses; liikmesriigid võivad siiski nõuda, et täiustatud elektrooniline allkiri põhineks heakskiidetud sertifikaadil ja et see oleks loodud turvalise allkirja andmise vahendiga eespool nimetatud direktiivi artikli 2 punktide 6 ja 10 tähenduses;
- või elektroonilise andmevahetuse (EDI) abil, nagu see on määratletud komisjoni 19. oktoobri 1994. aasta soovitusel 1994/820/EÜ, mis käsitleb elektroonilise andmevahetuse õiguslikke aspekte, (****) juhul kui andmevahetust käsitleva kokkuleppega nähakse ette päritolu õigsust ja andmete terviklikkust tagavad menetlused; liikmesriigid võivad siiski enda kehtestatavatel tingimustel nõuda täiendavat koonddokumenti paberil.

Asjaomase liikmesriigi või asjaomaste liikmesriikide nõusolekul võib arved sellegipoolest saata elektrooniliselt. Komisjon esitab hiljemalt 31. detsembril 2008 aruande, millele lisab vajaduse korral ettepaneku elektrooniliste arvete esitamise tingimuste muutmiseks, et võtta arvesse võimalikku tehnoloogia arengut selles valdkonnas.

Liikmesriigid ei või kehtestada nende territooriumil kaupu tarnivatele või teenuseid osutavatele maksukohustuslastele muid arvete elektroonilise edastamisega seotud kohustusi ega vorminõudeid. Siiski võivad nad ette näha, et 31. detsembrini 2005 tuleb sellise süsteemi kasutamisest eelnevalt teatada.

Liikmesriigid võivad seada eritingimusi arvetele, mis väljastatakse elektrooniliselt nende territooriumil tarnitud kaupade või osutatud teenuste eest riigist, kellega puudub kokkulepe, mis käsitleks vastastikust abi, mis oma ulatuselt sarnaneb direktiivides 76/308/EMÜ ja 77/799/EMÜ ja määruses (EMÜ) nr 218/92 sätestatuga.

Ositarnete korral, mille puhul samale vastuvõtjale saadetakse elektrooniliselt mitu arvet, võib kõikide arvete ühised andmed märkida vaid ühe korra, kui iga arve puhul on kättesaadav kogu teave.

- d) Iga maksukohustuslane tagab kõikide tema enda, tema kliendi või tema nimel ja huvides kolmanda isiku väljastatud arvete ja kõikide tema vastuvõetud arvete säilitamise.

Käesoleva direktiivi kohaldamisel võib maksukohustuslane kindlaks määrata säilitamiskoha, tingimusel et ta teeb arved või nendes sisalduva teabe pädevatele asutustele nende taotluse korral kättesaadavaks põhjendamatult viivitusega. Liikmesriigid võivad siiski nõuda, et nende territooriumil asuvad maksukohustuslased teataksid neile säilitamiskoha juhul, kui see paikneb väljaspool nende territooriumi. Lisaks sellele võivad liikmesriigid nõuda, et nende territooriumil asuvad maksukohustuslased säilitaksid nende territooriumil arveid, mille on väljastanud maksukohustuslased ise või nende kliendid või nende nimel ja huvides kolmas isik, ja arveid, mis nad on saanud, juhul kui säilitamine ei toimu elektroonilisel viisil, mis tagab täieliku sidusjuurdepääsu asjakohastele andmetele.

Arvete päritolu õigsus ja sisu terviklikkus ning nende loetavus tuleb tagada kogu säilitusaja vältel. Punkti c kolmandas lõigus osutatud arvetes sisalduvaid teavet ei või muuta; see peab jääma loetavaks kogu eespool osutatud aja vältel.

Liikmesriigid määravad kindlaks tähtaja, mille vältel maksukohustuslased peavad säilitama arveid, mis käsitlevad nende territooriumil tarnitud kaupu või osutatud teenuseid, ja arveid, mis nende territooriumil registreeritud maksukohustuslased on saanud.

Kolmandas lõigus sätestatud tingimuste täitmise tagamiseks võivad neljandas lõigus osutatud liikmesriigid nõuda, et arveid säilitataks algupärase kujul — paberil või elektrooniliselt –, nagu need saadeti. Samuti võivad nad nõuda, et arvete elektroonilisel säilitamisel säilitataks ka andmed, mis kinnitavad päritolu õigsust ja sisu terviklikkust.

Neljandas lõigus osutatud liikmesriigid võivad kehtestada eritingimusi, millega keelatakse arvete säilitamine riigis, kellega puudub kokkulepe, mis käsitleks vastastikust abi, mis sarnaneks ulatuselt direktiivides 76/308/EMÜ ja 77/799/EMÜ ja määruses (EMÜ) nr 218/92 sätestatuga, ja hõlmaks artiklis 22a osutatud elektroonilise tutvumise, allalaadimise ja kasutamise õigust, või piiratakse sellist säilitamist.

Liikmesriigid võivad enda kehtestatavatel tingimustel nõuda mittemaksukohustuslaste saadud arvete säilitamist.

- e) Punktides c ja d tähendab arvete "elektrooniline" edastamine ja säilitamine elektrooniliste andmetöötlus- ja säilitusvahendite (sealhulgas pakkimisvahendite) abil ja juhtmete või raadio kaudu, optiliselt või muul elektromagnetilisel viisil vastuvõtjale andmete kättesaadavaks tegemist ja nende säilitamist.

Käesoleva direktiivi kohaldamisel tunnustavad liikmesriigid paberil või elektroonilisel kujul olevaid dokumente ja sõnumeid arvetena, kui need vastavad käesolevas lõikes sätestatud tingimustele.

(*) EÜT L 73, 19.3.1976, lk 18. Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 2001/44/EÜ (EÜT L 175, 28.6.2001, lk 17).

(**) EÜT L 336, 27.12.1977, lk 15. Direktiivi on viimati muudetud 1994. aasta ühinemisaktiga.

(***) EÜT L 24, 1.2.1992, lk 1.

(****) EÜT L 13, 19.1.2000, lk 12.

(*****) EÜT L 338, 28.12.1994, lk 98."

2. Lõikesse 8 lisatakse järgmine lõik:

"Esimeses lõigus sisalduvat võimalust ei või kasutada selleks, et kehtestada lisakohustusi lisaks lõikes 3 sätestatud kohustustele."

3. Lõike 9 punkti a lisatakse järgmine lõik:

"Ilma et see piiraks punkti d kohaldamist, ei või liikmesriigid siiski vabastada kolmandas taandes osutatud maksukohustuslasi artikli 22 lõikes 3 osutatud kohustustest."

4. Lõikesse 9 lisatakse järgmine punkt:

"d. Eeldusel, et artikli 29 kohase komiteega konsulteeritakse, võivad liikmesriigid enda kehtestatavatel tingimustel ette näha, et arved, mis käsitlevad nende territooriumil tarnitud kaupu ja osutatud teenuseid, ei pea järgmistel juhtudel vastama teatavatele lõike 3 punktis b sätestatud tingimustele:

— kui arve summa on väike, või

— kui asjakohase tegevusvaldkonna äri- ja haldustavade või arvete väljastamise tehniliste tingimuste tõttu on raske täita kõiki lõike 3 punktis b osutatud nõudeid.

Igal juhul peavad arved sisaldama järgmisi andmeid:

— arve kuupäev,

— maksukohustuslase registreerimisnumber,

— tarnitud kaupade või osutatud teenuste laad,

— maksusumma või selle arvutamiseks vajalik teave.

Käesoleva punkti kohast lihtsustatud korda ei või kohaldada lõike 4 punktis c osutatud tehingute suhtes."

5. Lõikesse 9 lisatakse järgmine punkt:

- “e) Kui liikmesriigid kasutavad punkti a kolmanda taande kohast võimalust mitte anda lõike 1 punktis c osutatud numbrit maksukohustuslastele, kes ei tee lõike 4 punktis c kirjeldatud tehinguid, ja kui tarnijale ega kliendile ei ole antud sellist registreerimisnumbrit, tuleb arvele selle asemel märkida niinimetatud maksuviitenumber, mille on määratlenud asjaomane liikmesriik.

Kui maksukohustuslasele on antud lõike 1 punkti c kohane registreerimisnumber, võivad esimeses lõigus osutatud liikmesriigid nõuda, et arvele märgitaks ka järgmised andmed:

- artikli 28b C, D, E ja F osas osutatud teenusetarnete ja artikli 28c A osas ja E osa punktis 3 osutatud kaubatarnete puhul lõike 1 punktis c osutatud number ja tarnija maksuviitenumber,
- muude kauba- ja teenustarnete puhul üksnes tarnija maksuviitenumber või üksnes lõike 1 punktis c osutatud number.”

Artikkel 3

Lisatakse järgmine artikkel:

“Artikkel 22a

Õigus tutvuda muus liikmesriigis elektrooniliselt säilitatavate arvetega

Kui maksukohustuslane säilitab enda väljastatud või saadud arveid elektrooniliselt nii, et on tagatud sidusjuurdepääs andmetele, ja kui säilituskoht paikneb muus liikmesriigis kui selles, kus on tema registrijärgne asukoht, on tema asukohaliikmesriigi pädevatel asutustel käesoleva direktiivi kohaldamiseks õigus elektrooniliselt tutvuda, alla laadida ja kasutada neid arveid maksukohustuslase asukohaliikmesriigi eeskirjade kohaselt ulatuses, mis on selles liikmesriigis vajalik järelevalveks.”

Artikkel 4

1. Artikli 10 lõike 2 kolmanda lõigu esimesest ja kolmandast taandest jäetakse välja sõnad “või selle aset täitev dokument” vastavas käändes.

2. Artikli 24 lõikest 5 ja artikli 26a B osa punktist 9 jäetakse välja sõnad “või nende aset täitvad dokumendid” vastavas käändes.

3. Artikli 26a C osa punktist 4 jäetakse välja sõnad “või selle aset täitev dokument” vastavas käändes.

4. Artikli 28d lõikest 3 ja lõike 4 teisest lõigust jäetakse välja sõnad “või selle aset täitev dokument” vastavas käändes ja sõnad “või see dokument” vastavas käändes.

5. Artikli 28g (millega asendatakse sama direktiivi artikkel 21) muudetakse artiklit 21 järgmiselt:

— lõike 1 punktist d jäetakse välja sõnad “või selle aset täitev dokument” vastavas käändes.

6. Artikli 28o lõike 1 punktist e jäetakse välja “või selle aset täitev dokument” vastavas käändes.

Artikkel 5

Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigusnormid hiljemalt 1. jaanuaril 2004. Liikmesriigid teatavad neist viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

Artikkel 6

Käesolev direktiiv jõustub 20. päeval pärast selle avaldamist Euroopa Ühenduste Teatajas.

Artikkel 7

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 20. detsember 2001

Nõukogu nimel

eesistuja

C. PICQUÉ